

У Х В А Л А
ПЕРШОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Деркача Андрія Леонідовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень пункту 2 частини другої статті 13 Регламенту Верховної Ради України, затвердженого Законом України „Про Регламент Верховної Ради України“, частини першої статті 14 Закону України „Про статус народного депутата України“, частини другої статті 6 Закону України „Про комітети Верховної Ради України“

м. К и ї в
23 вересня 2020 року
№ 212-1(І)/2020

Справа № 3-177/2020(435/20)

Перша колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України у складі:

Колісника Віктора Павловича – головуючого, доповідача,
Литвинова Олександра Миколайовича,
Філюка Петра Тодосьовича,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Деркача Андрія Леонідовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень пункту 2 частини другої статті 13 Регламенту Верховної Ради України, затвердженого Законом України „Про Регламент Верховної Ради України“ від 10 лютого 2010 року № 1861–VI (Відомості Верховної Ради України, 2010 р., №№ 14–17, ст. 133) із змінами, частини першої статті 14 Закону України „Про статус народного депутата України“ від 17 листопада 1992 року № 2790–XI (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 3, ст. 17) із змінами, частини другої статті 6

Закону України „Про комітети Верховної Ради України“ від 4 квітня 1995 року № 116/95–ВР (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., № 19, ст. 134) із змінами.

Заслухавши суддю-доповідача Колісника В.П. та дослідивши матеріали справи, Перша колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а:

1. Деркач А.Л. звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням перевірити на відповідність частині четвертій статті 76, частині першій статті 78, частинам першій і п'ятій статті 89 Конституції України (конституційність) положення пункту 2 частини другої статті 13 Регламенту Верховної Ради України, затвердженого Законом України „Про Регламент Верховної Ради України“ від 10 лютого 2010 року № 1861–VI із змінами (далі – Регламент), частини першої статті 14 Закону України „Про статус народного депутата України“ від 17 листопада 1992 року № 2790–XI із змінами (далі – Закон № 2790), частини другої статті 6 Закону України „Про комітети Верховної Ради України“ від 4 квітня 1995 року № 116/95–ВР із змінами (далі – Закон № 116).

Згідно з оспорюваними положеннями:

– до складу Підготовчої депутатської групи з підготовки пропозицій щодо організації та проведення пленарних засідань першої сесії Верховної Ради нового скликання народними депутатами України, обраними в одномандатних округах, які реєструвалися кандидатами у народні депутати України шляхом самовисування, делегується по одному представнику від 15 народних депутатів України; пропозиція у паперовій формі щодо свого представника, підписана не менше ніж 15 народними депутатами України, подається Голові Верховної Ради України, а в разі його відсутності – Першому заступнику чи заступнику Голови Верховної Ради України не пізніш як через п'ять днів після офіційного

оприлюднення Центральною виборчою комісією результатів виборів (пункт 2 частини другої статті 13 Регламенту);

– народний депутат України за погодженням з відповідною депутатською фракцією може бути обраний членом одного комітету Верховної Ради України і бути одночасно членом однієї тимчасової слідчої та однієї тимчасової спеціальної комісії. При цьому Верховна Рада України забезпечує пропорційне обрання народних депутатів до складу відповідних комітетів (частина перша статті 14 Закону № 2790);

– обрання народних депутатів України до складу комітетів здійснюється на основі пропозицій депутатських фракцій, внесених з дотриманням квот, визначених Регламентом; якщо кількість членів депутатської фракції у Верховній Раді України дорівнює кількості комітетів або є більшою ніж кількість комітетів, депутатські фракції направляють не менш ніж по одному представнику до кожного комітету Верховної Ради України (частина друга статті 6 Закону № 116).

Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів випливає таке.

На позачергових виборах до Верховної Ради України, що відбулися 21 липня 2019 року, Деркач А.Л. обраний народним депутатом Верховної Ради України в одномандатному виборчому окрузі № 159 (Сумська область).

Автор клопотання 16 серпня 2019 року звернувся до голови Підготовчої депутатської групи з опрацювання пропозицій щодо організації підготовки та проведення урочистого засідання, пленарних засідань першої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання Разумкова Д.О. із заявою, яка зареєстрована у парламенті 19 серпня 2019 року за № 143176, про включення його до складу Комітету Верховної Ради України з питань бюджету.

На пленарному засіданні парламенту 29 серпня 2019 року при обговоренні питання персонального складу комітетів Верховної Ради України народним депутатам України було надано проект Постанови Верховної Ради України про обрання голів, перших заступників, заступників голів, секретарів,

членів комітетів Верховної Ради України дев'ятого скликання (реєстр. № 1077) з відміткою „на заміну“, згідно з яким Деркача А.Л. не було включено до Комітету Верховної Ради України з питань бюджету. Вказаний проєкт був розглянутий та прийнятий Верховною Радою України в цілому без обговорення шляхом прийняття Постанови Верховної Ради України „Про обрання голів, перших заступників, заступників голів, секретарів, членів комітетів Верховної Ради України дев'ятого скликання“ від 29 серпня 2019 року № 20–ІХ (далі – Постанова). Рішення прийняте на відкритому поіменному голосуванні більшістю голосів народних депутатів України від конституційного складу парламенту.

Деркач А.Л. 2 жовтня 2019 року подав до Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду як суду першої інстанції позов, у якому просив визнати протиправною бездіяльність Верховної Ради України у частині нерозгляду його заяви від 19 серпня 2019 року про включення до складу Комітету Верховної Ради України з питань бюджету та зобов'язати Верховну Раду України розглянути цю заяву; визнати Постанову протиправною та нечинною в частині невключення народного депутата України Деркача А.Л. до складу Комітету Верховної Ради України з питань бюджету; захистити права Деркача А.Л., обравши ефективний засіб захисту прав.

Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду рішенням від 11 листопада 2019 року Деркачу А.Л. відмовив у задоволенні позову. Приймаючи рішення, зазначений суд виходив з того, що Верховна Рада України виконала свої повноваження у межах, визначених Конституцією України і відповідно до законів України, а посилення Деркача А.Л. на те, що внаслідок невключення його до складу Комітету Верховної Ради України з питань бюджету порушено його права як народного депутата, є безпідставними.

Не погодившись із зазначеним судовим рішенням, Деркач А.Л. подав апеляційну скаргу.

Постановою від 13 травня 2020 року, яка є остаточним судовим рішенням у справі Деркача А.Л., Велика Палата Верховного Суду скасувала рішення

Верховного Суду у складі колегії Касаційного адміністративного суду від 11 листопада 2019 року, провадження у справі закрила, оскільки дійшла висновку, що позов не належить розглядати в порядку адміністративного судочинства. Постанову суд апеляційної інстанції мотивував тим, що при формуванні персонального складу комітетів Верховної Ради України має місце процедура прийняття внутрішніх управлінських рішень, направлених на внутрішню організацію (самоорганізацію) політичної роботи народних депутатів України, а тому такі рішення не можуть оскаржуватися до суду.

Автор клопотання стверджує, що оспорювані положення Регламенту, Закону № 2790 і Закону № 116 порушують його конституційне право народного депутата України на участь в роботі профільного комітету Верховної Ради України за його персональною заявою, а також дискримінують народних депутатів України, обраних за мажоритарною системою відносної більшості в одномандатних виборчих округах, в їх конституційно-правовому статусі порівняно з народними депутатами України, обраними за пропорційною системою у загальнодержавному багатомандатному виборчому окрузі за виборчими списками кандидатів у депутати від політичних партій. Деркач А.Л. вважає, що застосування оспорюваних положень Регламенту, Закону № 2790 і Закону № 116 призвело до обмеження конституційних прав його та ще восьми народних депутатів України, обраних в одномандатних виборчих округах, оскільки унеможливило здійснення ними депутатської діяльності у складі комітетів Верховної Ради України, про входження до складу яких вони подали Голові Верховної Ради особисті заяви. Це, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, ставить під сумнів питання легітимності законодавчого процесу у парламенті.

На підтвердження позиції щодо неконституційності оспорюваних положень пункту 2 частини другої статті 13 Регламенту, частини першої статті 14 Закону № 2790, частини другої статті 6 Закону № 116 суб'єкт права на конституційну скаргу посилається на положення частини четвертої статті 76, частини першої статті 78, частин першої і п'ятої статті 89 Конституції України,

Регламент, Закон № 2790, Закон № 116, Постанову, а також на судові рішення у своїй справі.

2. Вирішуючи питання про відкриття конституційного провадження у справі, Перша колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

Згідно із Законом України „Про Конституційний Суд України“ конституційною скаргою є подане до Конституційного Суду України письмове клопотання щодо перевірки на відповідність Конституції України (конституційність) закону України (його окремих положень), що застосований в остаточному судовому рішенні у справі суб'єкта права на конституційну скаргу (частина перша статті 55); конституційна скарга вважається прийнятною, зокрема, за умов її відповідності вимогам, передбаченим статтею 55 цього закону (абзац перший частини першої статті 77).

Аналіз змісту постанови Великої Палати Верховного Суду від 13 травня 2020 року, яка є остаточним судовим рішенням у справі суб'єкта права на конституційну скаргу, свідчить, що оспорювані положення Регламенту, Закону № 2790 і Закону № 116 при прийнятті цієї постанови не застосовувалися. Цією постановою Велика Палата Верховного Суду України, не вирішуючи вимоги позову по суті, провадження у справі закрила з підстав неналежності розгляду таких вимог в порядку адміністративного судочинства.

Таким чином, Деркач А.Л. є неналежним суб'єктом права на конституційну скаргу.

Отже, конституційна скарга не відповідає вимогам частини першої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 1 статті 62 цього закону – звернення до Конституційного Суду України неналежним суб'єктом.

Враховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 50, 55, 56, 58, 62, 77, 86 Закону України

„Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Перша колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

у х в а л и л а:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Деркача Андрія Леонідовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень пункту 2 частини другої статті 13 Регламенту Верховної Ради України, затвердженого Законом України „Про Регламент Верховної Ради України“ від 10 лютого 2010 року № 1861–VI зі змінами, частини першої статті 14 Закону України „Про статус народного депутата України“ від 17 листопада 1992 року № 2790–XI зі змінами, частини другої статті 6 Закону України „Про комітети Верховної Ради України“ від 4 квітня 1995 року № 116/95–ВР зі змінами на підставі пункту 1 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – звернення до Конституційного Суду України неналежним суб’єктом.

2. Ухвала є остаточною.

**ПЕРША КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**